

POSTANOWIENIE

Dnia 17 maja 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska (przewodniczący)

SSN Piotr Prusinowski

SSA Ewa Stefańska (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa W. J. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą
PHU S. w S.

przeciwko P. K.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 17 maja 2017 r.,

zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w S.

z dnia 19 stycznia 2017 r., sygn. akt IV Pz .../16,

1) odrzuca zażalenie;

**2) przyznaje adw. J. S. ze Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego
w S. kwotę 1.350 zł (jeden tysiąc trzysta pięćdziesiąt złotych)
powiększoną o należny podatek VAT, tytułem nieopłaconej
pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu w
postępowaniu zażaleniowym.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 19 stycznia 2017 r. Sąd Okręgowy w S. – IV Wydział
Pracy i Ubezpieczeń Społecznych odrzucił zażalenie pozwanego na postanowienie
Sądu Okręgowego w S. z dnia 16 grudnia 2016 r. o odrzuceniu zażalenia

pozwanego na postanowienie tego Sądu z dnia 31 października 2016 r. o odrzuceniu zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Rejonowego w S. z dnia 20 lipca 2016 r. o odrzuceniu wniosku pozwanego o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku.

Sąd Okręgowy wskazał, że postanowieniem z dnia 20 lipca 2016 r. Sąd Rejonowy w S.: w punkcie pierwszym - odrzucił wniosek pozwanego o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku, zaś w punkcie drugim - odrzucił jego wniosek o sporządzenie uzasadnienia wyroku. Pozwany wniósł zażalenie na postanowienie o odrzuceniu wniosku o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku, które zostało odrzucone przez Sąd Okręgowy w S. postanowieniem z dnia 31 października 2016 r. W uzasadnieniu wskazano, że zaskarżone postanowienie o odrzuceniu wniosku o przywrócenie terminu do dokonania czynności procesowej nie jest postanowieniem kończącym postępowanie w sprawie, ani nie zostało wymienione w art. 394 § 1 k.p.c. wśród postanowień, na które przysługuje zażalenie. Podano również, iż z treści zażalenia wynika, że jego przedmiotem jest wyłącznie punkt pierwszy zaskarżonego postanowienia. Pozwany wniósł zażalenie na powyższe postanowienie, zarzucając nierozpoznanie zażalenia w zakresie dotyczącym punktu drugiego postanowienia Sądu Rejonowego w S. z dnia 20 lipca 2016 r. Postanowieniem z dnia 16 grudnia 2016 r. Sąd Okręgowy w S. odrzucił powyższe zażalenie, wskazując, że jest ono niedopuszczalne, albowiem zaskarżone orzeczenie nie stanowi postanowienia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie w rozumieniu art. 394¹ § 2 k.p.c. Na powyższe postanowienie pozwany wniósł zażalenie, zarzucając naruszenie art. 394¹ § 2 k.p.c. poprzez błędne uznanie, że przedmiotem zaskarżenia było wyłącznie postanowienie o odrzuceniu wniosku o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku, gdy tymczasem zaskarżone zostało całe postanowienie Sądu Rejonowego w S. z dnia 20 lipca 2016 r. Zażalenie to zostało odrzucone zaskarżonym postanowieniem, jako niedopuszczalne.

Sąd odwoławczy stwierdził, że podstawowe znaczenie dla oceny dopuszczalności wniesionego przez pozwanego zażalenia miała okoliczność, czy postanowienie Sądu Okręgowego o odrzuceniu zażalenia na postanowienie o

odrzućeniu zażalenia na postanowienie Sądu Rejonowego o odrzućeniu wniosku o przywróćenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku, podlega zaskarżeniu do Sądu Najwyższego. Zgodnie z art. 394¹ § 2 k.p.c. w sprawach, w których przysługuje skarga kasacyjna, zażalenie przysługuje na postanowienie sądu drugiej instancji kończące postępowanie w sprawie, z wyjątkiem postanowień, o których mowa w art. 398¹ k.p.c., a także postanowień wydanych w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie sądu pierwszej instancji. Oznacza to, że na postanowienie sądu drugiej instancji odrzucające zażalenie wniesione na postanowienie sądu pierwszej instancji, zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje wówczas, gdy jest to orzeczenie kończące postępowanie w sprawie i zostało wydane w sprawie, w której przysługuje prawo wniesienia skargi kasacyjnej (por. uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 5 lutego 2015 r., V CZ 107/14, LEX nr 1652412). W niniejszej sprawie należało więc ustalić, czy zaskarżone postanowienie sądu drugiej instancji jest orzeczeniem kończącym postępowanie w sprawie.

Zdaniem Sądu Okręgowego, z treści zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Rejonowego w S. z dnia 20 lipca 2016 r. wynika, że dotyczyło ono wyłącznie punktu pierwszego, tj. postanowienia o odrzućeniu wniosku o przywróćenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku. Ponieważ jest ono niezaskarżalne, postanowieniem z dnia 31 października 2016 r. Sąd Okręgowy w S. odrzucił wniesione przez pozwanego zażalenie. Aktualne pozostaje zatem stanowisko Sądu Okręgowego w S. wyrażone w uzasadnieniu postanowienia z dnia 16 grudnia 2016 r., że skoro postanowienie o odrzućeniu wniosku o przywróćenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku nie jest postanowieniem kończącym postępowanie w sprawie, to również postanowienie sądu drugiej instancji odrzucające zażalenie na tego rodzaju wypadkowe postanowienie nie jest postanowieniem kończącym postępowanie w sprawie, na które przysługiwałoby zażalenie do Sądu Najwyższego.

Sąd odwoławczy uzupełniająco wyjaśnił, że do kategorii postanowień niekończących postępowania w sprawie należą nie tylko postanowienia o odrzućeniu wniosku o przywróćenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku, lecz także postanowienia sądu pierwszej instancji o

odrzućeniu wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku. Zgodnie bowiem z treścią art. 369 § 2 k.p.c. jeżeli strona nie zgłosiła wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem w terminie tygodniowym od dnia ogłoszenia sentencji, termin do wniesienia apelacji biegnie od dnia, w którym upłynął termin do zgłoszenia takiego wniosku. Powołany przepis umożliwia więc stronie wniesienie apelacji z pominięciem czynności zgłoszenia wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem. Odmienne kwestia ta jest uregulowana w wypadku postanowienia sądu drugiej instancji odrzucającego wniosek o sporządzenie uzasadnienia wyroku, w celu wniesienia skargi kasacyjnej. Jest to postanowienie kończące postępowanie w sprawie, albowiem przepisy nie przewidują możliwości wniesienia skargi kasacyjnej bez uprzedniego złożenia wniosku o doręczenie orzeczenia z uzasadnieniem. Natomiast postanowienie o odrzuceniu wniosku o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku nie podlega zaskarżeniu i nie kończy postępowania w sprawie, niezależnie od tego, czy zostało wydane przez sąd pierwszej, czy drugiej instancji.

Na przedmiotowe postanowienie Sądu Okręgowego pozwany wniósł zażalenie, w którym zarzucił naruszenie art. 394¹ § 2 k.p.c. poprzez błędne przyjęcie, że w niniejszej sprawie nie służy zażalenie do Sądu Najwyższego, wobec błędnego uznania, że przedmiotem zaskarżenia pozwanego było wyłącznie postanowienie w przedmiocie odrzucenia wniosku o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku, w sytuacji, gdy przedmiotem zaskarżenia było całe postanowienie Sądu Rejonowego z dnia 20 lipca 2016 r. Pozwany wnosił o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w S..

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie pozwanego podlega odrzuceniu.

Zgodnie z treścią art. 394¹ § 2 k.p.c. w sprawach, w których przysługuje skarga kasacyjna, zażalenie przysługuje na postanowienie sądu drugiej instancji kończące postępowanie w sprawie, z wyjątkiem postanowień, o których mowa w art. 398¹ k.p.c., a także postanowień wydanych w wyniku rozpoznania zażalenia na

postanowienie sądu pierwszej instancji. W judykaturze trafnie wyjaśniono, że pod rządami art. 394¹ § 2 k.p.c. zażalenie do Sądu Najwyższego na postanowienie sądu drugiej instancji ma charakter wyjątkowy, zostało bowiem dopuszczone wyłącznie na wydane w „sprawach kasacyjnych” postanowienia kończące postępowanie w sprawie, z wyraźnym wyłączeniem postanowień, o których mowa w art. 398¹ k.p.c., a także postanowień wydanych w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie sądu pierwszej instancji. Ponieważ przepis ten wprowadza wyjątek od zasady, że zażalenie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od orzeczeń sądu pierwszej instancji, nie powinien być interpretowany w sposób rozszerzający. Dlatego od postanowienia sądu drugiej instancji odrzucającego zażalenie wniesione na postanowienie sądu pierwszej instancji przysługuje zażalenie do Sądu Najwyższego tylko wówczas, jeżeli jest to orzeczenie kończące postępowanie w sprawie i zostało wydane w sprawie, w której przysługuje prawo wniesienia skargi kasacyjnej (por. uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 2015 r., III SZ 4/15, LEX nr 2121032).

Przedmiotowym zażaleniem pozwany zaskarżył postanowienie Sądu Okręgowego w S. z dnia 19 stycznia 2017 r. o odrzuceniu zażalenia na postanowienie tego Sądu z dnia 16 grudnia 2016 r. o odrzuceniu zażalenia na postanowienie tego Sądu z dnia 31 października 2016 r. o odrzuceniu zażalenia na postanowienie Sądu Rejonowego w S. z dnia 20 lipca 2016 r. Zdaniem Sądu Okręgowego wniesione przez pozwanego zażalenie na postanowienie Sądu Rejonowego dotyczyło wyłącznie rozstrzygnięcia o odrzuceniu jego wniosku o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku, natomiast pozwany twierdzi, że obejmowało ono całość postanowienia, a więc także rozstrzygnięcie o odrzuceniu jego wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku. W ocenie Sądu Najwyższego niezależnie od tego, czy pozwany zaskarżył część, czy całość orzeczenia Sądu Rejonowego, obydwa punkty postanowienia nie kończyły postępowania w sprawie, a więc przedmiotowe postanowienie sądu drugiej instancji odrzucające kolejne zażalenie pozwanego, nie jest zaskarżalne zażaleniem do Sądu Najwyższego na podstawie art. 394¹ § 2 k.p.c.

Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia trafnie wyjaśnił, że postanowienie o odrzuceniu wniosku o przywrócenie terminu do złożenia

wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku nie kończy postępowania w sprawie, niezależnie od tego, czy zostało wydane przez sąd pierwszej, czy drugiej instancji. Także postanowienie sądu pierwszej instancji o odrzuceniu wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku nie kończy postępowania w sprawie, skoro zgodnie z treścią art. 369 § 2 k.p.c. strona ma możliwość wniesienia apelacji z pominięciem czynności zgłoszenia wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem. Postanowienie to, pomimo że nie kończy postępowania w sprawie, jest zaskarżalne zażaleniem do sądu drugiej instancji na podstawie art. 394 § 1 pkt 7 k.p.c. Ponieważ na postanowienie sądu drugiej instancji odrzucające zażalenie wniesione na postanowienie sądu pierwszej instancji, zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje wówczas, gdy jest to orzeczenie kończące postępowanie w sprawie, należało uznać, że pozwanemu nie przysługuje zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego w S. z dnia 19 stycznia 2017 r.

Mając na uwadze wskazane okoliczności Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji, na podstawie art. 394¹ § 3 w związku z art. 398⁶ § 3 k.p.c.

kc